

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Rett til spesialpedagogisk hjelp

Fatte vedtak om spesialpedagogiskhjelp

Gjennomføring av spesialpedagogisk
hjelp

Lavangen kommune

03.11.21

Sammendrag

Vi fører tilsyn med Lavangen kommune.

Temaet for tilsynet er retten til spesialpedagogisk hjelp. Under dette tilsynet kontrollerer vi kommunens vedtak om spesialpedagogisk hjelp og gjennomføringen av retten til spesialpedagogisk hjelp.

Spesialpedagogisk hjelp skal gi barnet tidlig hjelp og støtte. Formålet med hjelpen er at den skal bidra til barnets utvikling og læring, og må sees i sammenheng med formålet for barnehagens innhold og oppgaver. Hjelpen skal bidra til at barnet blir bedre rustet til å starte på skolen, og at barnet får nødvendig hjelp slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt.

Det har vært avholdt formøte med kommunen på Teams 04.06.2021, og stedlig åpningsmøte 24.08.2021. Det ble gjennomført stedlig intervju med oppvekstkoordinator, styrer, to pedagogiske ledere, to utøvere av den spesialpedagogiske hjelpen samt en foresatt til barn som har mottatt/mottar spesialpedagogisk hjelp. Det er også gjennomført et intervju på Teams med en annen foresatt til et annet barn som har mottatt/mottar spesialpedagogisk hjelp.

Konklusjoner er framkommet på bakgrunn av innsendte skriftlige dokumenter og informasjon som kom frem i intervjuene.

Rapporten omhandler lovbrudd som gjelder for tilsynets tema og som er avdekket under tilsynet. Rapporten gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som barnehagemyndighet.

Tilsynet har avdekket brudd på regelverket i barnekonvensjonen, barnehageloven og forvaltningsloven. Vi har blant annet funnet at kommunen ikke tar stilling til hva som er barns beste i vedtakene, og at vedtakene ikke er klare og tydelig nok.

Vi har ikke mottatt tilbakemelding fra Lavangen kommune på foreløpig rapport av 24.09.2021 innen fristen 18.10.2021.

Vi ser i forbindelse med arbeidet med denne rapporten at det i foreløpig rapport er gjort en feil i oppsummeringen av korreksjonspunkt, se foreløpig rapport side 21. Det er her satt opp 11 korreksjonspunkt. Det korrekte skal være 12, da vi i tilsynet også fant at Lavangen kommune ikke fatter vedtak uten ugrunnet opphold når kommunen har all dokumentasjon som trengs for å fatte vedtak, se begge rapportene pkt 2.2.16.

Vi fatter nå et vedtak med pålegg om retting. Kommunen har fått rettefrist til:

6. desember 2021.

Innholdsfortegnelse

Rett til spesialpedagogisk hjelp	1
1 Innledning	4
1.1 Kort om kommunen	4
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
2 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp	5
2.1 Rettslige krav	5
2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	5
3 Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	17
3.1 Rettslige krav	17
3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	18
4 Våre reaksjoner	22
5 Dere har rett til å klage	23

1 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. forskrift om overgangsregler til barnehageloven – tilsyn, veiledning, reaksjoner mv. § 5 første ledd jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om kommunen

Lavangen kommune har en kommunal barnehage. Pr. 15.12.2020 var det totalt 32 barn i barnehagen, og det har vært truffet vedtak om spesialpedagogisk hjelp for barn som har plass i barnehagen de siste årene inkludert inneværende barnehageår.

Vedtakene vi har fått tilsendt fra kommunen er alle truffet av tidligere oppvekstsjef(er). Pr dags dato er det ikke ansatt ny oppvekstsjef i kommunen, men kommunedirektøren har i forbindelse med tilsynet sendt oss «Delegeringsreglement for Lavangen av 23.08.2021», og opplyste samtidig at oppvekstkoordinator er tillagt «funksjonen som barnehageansvarlig».

Selv om dette ligger utenfor tema for tilsynet vil Statsforvalteren gjøre Lavangen kommune oppmerksom på at innsendte delegasjonsreglement kun delegerer enkelte myndighetsoppgaver til oppvekstkoordinator. Myndigheten til å treffe enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp iht. barnehageloven § 35, er ikke en av de myndighetsoppgavene som er delegert oppvekstkoordinatoren i delegeringsreglementet. Dette til orientering.

I forbindelse med tilsynet har vi likevel valgt å intervju kommunens oppvekstkoordinator som representant for barnehagemyndigheten i Lavangen kommune, dette i samråd med kommunedirektøren i Lavangen.

Kommunen har et samarbeid med Salangen og Dyrøy kommunen knyttet til Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). PPT holder til på Sjøveggen i Salangen, men kommer regelmessig til barnehagen i Lavangen samt etter avtale.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Lavangen kommune i brev av 19.05.2021. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet. Vi vil her benytte anledningen til å takke den ansvarlige i kommunen for et oversiktlig og systematisk oppsett og merking av den skriftlige dokumentasjonen. Dette var til uvurderlig hjelp ved gjennomgangen av flere hundre sider skriftlig materiale. I den foreløpige rapporten har vi derfor i noen tilfeller valgt å vise til det konkrete dokumentet når vi begrunner våre vurderinger. For eksempel vil B3 bety at dette omhandler dokument nr. 3 for barn B iht oppsettet dere sendte.

Vi har gjennomført formøte 04.06.2021 og åpningsmøte 24.08.2021. Vi har utført til sammen syv intervju med oppvekstkoordinator som representant for barnehagemyndigheten, styrer, pedagogisk leder, to utøvere av spesialpedagogisk hjelp, samt to foreldre til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Temaet for tilsynet er rett til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder. Vi har kontrollert følgende undertema:

- At kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 35
- At kommunen sørger for at den spesialpedagogiske hjelpen blir gjennomført i henhold til vedtaket jf. barnehageloven § 31 fjerde ledd

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere at kommunen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder barn under opplæringspliktig alder sin rett til spesialpedagogisk hjelp. Vi har mottatt fire vedtak om spesialpedagogisk hjelp for perioden 2018, til og med barnehageåret 2020-2021.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting. I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner.

2 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp

2.1 Rettslige krav

Kommunen har ansvaret for å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp, uavhengig om kommunen innvilger spesialpedagogisk hjelp eller ikke, jf. barnehageloven § 35 første ledd.

Vedtaket skal inneholde hva hjelpen skal gå ut på, hvor lenge hjelpen skal vare, hvilket timeomfang hjelpen skal ha, hvordan hjelpen skal organiseres, hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha og tilbud om foreldrerådgivning, jf. barnehageloven § 35 andre ledd.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Kan foreldrene melde behov om spesialpedagogisk hjelp for barnet når som helst gjennom året?

Formålet med spesialpedagogisk hjelp er at barn skal få hjelp og støtte så tidlig som mulig, jf. barnehageloven § 31 andre ledd. Dette betyr at foreldre har rett til å melde behov for spesialpedagogisk hjelp når som helst, jf. barnehageloven § 31 første ledd. Kommunen kan ikke vente med å henvise barn til Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) eller ha faste perioder i året for henvisning.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet. Vi ser at innsendte henvisninger til PPT er sendt inn på ulike tidspunkt i løpet av året. Det bekreftes i intervju at foreldre og barnehage oppfatter at man kan melde behov når som helst i løpet av året, i tillegg til at de også oppfatter at man kan sende inn ny henvisning ved endring i behov hos barnet.

Vår vurdering:

Det er sammenfallende oppfatning fra kommunen, barnehage og foreldre at man kan melde behov når som helst gjennom året. Vi ser også av innsendte henvisninger at disse er datert på ulike tidspunkt i løpet av året.

Vi vurderer at kravet er oppfylt.

2.2.2 Innhentes det samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering?

Før det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering skal det innhentes samtykke fra barnets foreldre, jf. barnehageloven § 32 første ledd.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at det innhentes samtykke fra foreldre før PPT utarbeider sin sakkyndige vurdering. I intervju opplyser kommunen at det skal foreligge henvisning i forkant av sakkyndig vurdering. Vi ser i en sak litt tilbake i tid at foreldrene har undertegnet for samtykke før sakkyndig vurdering på henvisningsskjemaet til PPT. I en annen sak gjør foreldrene det samme, men når det senere utarbeides ny sakkyndig vurdering, så er det ikke dokumentert at det er hentet inn nytt samtykke.

Vår vurdering:

Lavangen kommunen har ikke utarbeidet noen skriftlig instruks på området spesialpedagogisk hjelp, der vilkåret om samtykke kunne vært tatt med som et eget punkt. Dette er heller ikke noe lovkrav, men på kommunens hjemmeside er det lagt en lenke til skjema med rubrikk for samtykke under Tjenester/oppvekst og opplæring/barnehage/barn med særskilt behov/spesialpedagogisk hjelp/søknadsskjema. I intervju ble det opplyst at barnehagen innhentet samtykke fra minst en foresatt på henvisningsskjemaet før dette ble sendt til PPT.

Det fremgår ikke av innholdet i sakkyndig vurdering at det er innhentet muntlig samtykke i forkant i de tilfellene det ikke foreligger henvisning med samtykke.

Vi har ikke fått fremlagt dokumentasjon på skriftlig samtykke i forkant av sakkyndig vurdering i alle sakene vi har fått tilsendt fra kommunen. Det er heller ikke opplyst at kommunen innhenter muntlig samtykke før henvisningen sendes PPT.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.3 Får foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp?

Foreldrene har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen og til å uttale seg før det treffes vedtak, jf. barnehageloven § 32 første ledd andre setning.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet, og skriver videre at «I forkant av utarbeidelsen av sakkyndig vurdering har foreldre, PPT og barnehage hatt møte hvor foreldre blir opplyst om hva som er observert osv. Foreldre får tilsendt sakkyndig vurdering fra PPT før vedtak fattes.»

Vi ser at alle de sakkyndige vurderingene sendes til foreldrene og barnehagen.

I to sakkyndige vurderinger (A3 og C2) står det at «Elev/foresatte har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderinga og til å uttale seg før det treffes vedtak. Eventuelle merknader sendes innen en uke etter mottak av dette dokument til kommunen med kopi til PPT». I de tre andre, (B2, B14, D2) står det ingenting om at foreldrene kan uttale seg om innholdet.

Det kommer fram i intervju at kommunen ikke kontakter foreldrene i forkant av vedtaket der det opplyses at foresatte kan uttale seg før det treffes vedtak.

Vår vurdering:

Foresatte blir i alle sakene gjort kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen, men det er ikke i alle sakene at de får informasjon om at de har rett til å uttale seg om den sakkyndige vurderingen. For at foreldrene skal kunne komme med tilbakemeldinger, må de få en reell mulighet, det vil blant annet si god nok tid til å sette seg inn i innholdet.

Kommunen kan med fordel vurdere om det burde stå tydelig i den sakkyndige vurderingen at foreldrene kan kommentere innholdet i denne før det blir truffet vedtak. Hvis det ikke gjør det, må kommunen som den ansvarlige for saksgangen, forsikre seg på annen måte at foreldrene får denne informasjonen. Dette gjelder særlig dersom det ikke sendes ut noe forhåndsvarsel om vedtak, jf. forvaltningsloven § 16 første ledd. Vi ser i de sakkyndige vurderingene at PPT har vært i kontakt og dialog med foreldrene i forbindelse med utarbeidelsen av sakkyndig vurdering. Foreldrene opplyser i intervju at de har vært enige i innholdet i den sakkyndige vurderingen. De sier også at dersom de ikke hadde vært enige, så hadde de enten alene eller i samarbeid med barnehagen kommentert denne.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.4 Innhenter kommunen samtykke fra foreldre før kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?

Foreldre må samtykke til at det fattes vedtak, jf. barnehageloven § 32 første ledd. Foreldrene kan samtykke til sakkyndig vurdering og vedtak om spesialpedagogisk hjelp samtidig, men dersom de bare har bedt om en sakkyndig vurdering, må det innhentes særskilt samtykke før det fattes vedtak.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet. I ett tilfelle står det i henvisningen at samtykket gjelder både sakkyndig vurdering samt at kommunen kan treffe vedtak.

Foreldrene bekrefter i intervju at de ga samtykke i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp, men uttrykker usikkerhet om samtykket omhandlet sakkyndig vurdering og/eller samtykke til vedtak. Kommunen bekrefter i intervju at den ikke innhenter ytterligere samtykke enn det som framgår av henvisningen til PPT.

Vår vurdering:

I veilederen til RefLex står det at det er tilstrekkelig med muntlig samtykke, i tillegg til at begge foreldrene må samtykke til vedtak ved delt foreldreansvar. Teksten i det ene henvisningsskjemaet sier klart og tydelig at samtykket kun gjelder for sakkyndig vurdering, i det andre omfatter samtykket begge deler. Gode grunner taler for at man ikke kan innhente samtykke til begge deler på dette stadiet i saksbehandlingen, da foreldrene kan være uenig i den sakkyndige vurderingen og dermed ikke ønske vedtak. Det fremgår heller ikke av teksten i vedtakene at det er innhentet skriftlig eller muntlig samtykke før vedtak. I RefLex bekrefter også kommunen at det ikke innhentes skriftlig samtykke før vedtak.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.5 Sørger kommunen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?

Saken må være tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak, jf. forvaltningsloven § 17. Før kommunen kan fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp, må det foreligge en sakkyndig vurdering, jf. barnehageloven § 34 første ledd. Den sakkyndige vurderingen skal inngå i kommunens grunnlag for å behandle saken. Dersom utredningen eller anbefalingen i den sakkyndige vurderingen er mangelfull, eller kommunen mangler andre opplysninger i saken, må man be PPT eller andre om supplerende opplysninger før en fatter vedtak. Den sakkyndige vurderingen må være så klar og tydelig at det fremgår hvilken hjelp barnet trenger. Kommunen kan ikke fatte vedtak dersom den sakkyndige vurderingen er mangelfull.

Våre observasjoner:

Alle vedtakene er truffet av ansatte som ikke lenger jobber i kommunen, men i RefLex svarer kommunen ja på spørsmålet om kommunen innhenter nye opplysninger dersom den sakkyndige vurderingen ikke er godt nok utredet og tar stilling til barnehageloven § 19 d bokstav a-e.

I intervju kom det fram at den ansvarlige saksbehandler har tilgang på den underliggende dokumentasjonen i tillegg til sakkyndig vurdering. Dette kan for eksempel være pedagogisk rapport, opplysninger i henvisningen, referat fra møter etc. Det ble også opplyst at barnehagen ikke kunne huske tilfeller der det ble bedt om ytterligere opplysninger i forbindelse med vedtak.

I alle sakene vi har fått tilsendt foreligger det sakkyndig vurdering. Vi ser at PPT i den sakkyndige vurderingen alltid viser til hva vurderingen er basert på.

Våre vurderinger:

Lovkravet om at det skal foreligge sakkyndige vurdering er oppfylt i alle vedtakene. Alle vedtakene er truffet innenfor perioden i de sakkyndige vurderingene. De sakkyndige vurderingene gjelder i all hovedsak for en periode på to år. Det ligger i opplysningsplikten at kommunen må vurdere om PPT har foretatt en god nok vurdering knyttet til lovkravene i barnehageloven § 34 a-e. Mener kommunen at PPT ikke har gjort dette, må kommunen be PPT klargjøre dette.

Ved vår gjennomgang av de sakkyndige vurderingene som tilhører de 5 vedtakene vi har lagt til grunn for våre vurderinger, oppfyller disse kun enkelte av minstevilkårene i § 34 a – e.

I alle de sakkyndige vurderinger opplyses det om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet (bokstav a).

Når det gjelder beskrivelse av realistiske mål for barnets utvikling og læring (b) er dette i svært liten eller ingen grad beskrevet i vurderingene. I de sakkyndige vurderingene der det er satt inn egen overskrift om realistiske mål, så er det kun en beskrivelse av hvor barnet står, og hva det trenger, ingenting om realistiske mål.

Vi ser at det i enkelte tilfeller kan det være vanskelig å være konkret med tanke på realistiske mål, særlig for små barn og der de fortsatt er under kartlegging og utredning. Vi finner imidlertid at dette er en gjentakende mangel i alle de fremlagte sakkyndige vurderingene.

Vurderingene har lite eller ingen vurdering av om barnets hjelp kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehetilbudet (bokstav c), men konkluderer alle med at det kan det ikke. Det er for eksempel ingen av de sakkyndige vurderingene som sier noe om kompetansen til de ansatte på barnets avdeling, eller antall barn. I ett tilfelle har man i beskrivelsen sagt hvor mange barn barnehagen er godkjent for (70 stk.) i stedet for å beskrive det faktiske antall på barnets avdeling, og kompetansen til de som jobber der. Ut fra informasjonen i intervju og BASIL er Statsforvalteren kjent med at den konkrete barnehagen har god pedagogdekning og voksenteitet.

For barn som går i barnehage skal det i vurderingen tas standpunkt til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehetilbudet. PPT skal utrede og ta standpunkt til om barnets barnehage har nødvendige ressurser og kompetanse til å avhjelpe barnet. Det er barnets omgivelser i barnehagen og det pedagogiske tilbudet barnet mottar der som skal vurderes. Momenter som kan være relevante i denne vurderingen er kompetansen hos de ansatte, andelen barnehagelærere, voksenteitet og sykefravær.

I to av tilfellene er det opplyst i sakkyndig vurdering at PPT ikke har gjort egne undersøkelser, men at vurderingen er basert på opplysninger fra barnehagen og utredning av barnet fra annen faginstans. Vurderingene er i all hovedsak på bare 2 sider, og gir tidvis lite konkrete beskrivelser av innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen. Vi viser her til at barnehagen opplyser at den ofte tar utgangspunkt i innholdet i sakkyndig vurdering når man setter opp delmål og hovedmål i individuell opplæringsplan. Dette da vedtakene ikke gir en detaljert beskrivelse, men ofte viser til innholdet i sakkyndig vurdering.

I ett avtilfellene står det ingenting i sakkyndig vurdering om beskrivelse av utførelsen av den spesialpedagogiske hjelpen, men bare helt kort fastslår at man er enig med faginstansens krav til timeomfang.

Vi vurderer at kravet ikke er oppfylt.

2.2.6 Fatter kommunen vedtak i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?

Kommunen har ansvar for å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp, uavhengig om kommunen innvilger spesialpedagogisk hjelp eller ikke, jf. barnehageloven § 35 første ledd. Dersom et vedtak avviker fra den sakkyndige vurderingen, må kommunen begrunne hvorfor den ikke følger anbefalingen, jf. barnehageloven § 35 første ledd. Begrunnelsen må vise hvordan barnet likevel vil få nødvendig hjelp slik at barnets vansker og utfordringer blir avhjulpet.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet om det også fattes vedtak hvis PPT ikke anbefaler spesialpedagogisk hjelp. Videre skriver kommunen: «Vi har ikke vært i den situasjonen, etter det jeg kan se, at PPT ikke har anbefalt spes.ped. hjelp, men i et slikt tilfelle ville vi laget vedtak om avslag på spes.ped hjelp».

I de sakene vi har fått fremlagt er det fattet vedtak i tråd med PPT sin sakkyndige vurdering. Disse har alle anbefalt spesialpedagogisk hjelp. I intervju opplyser imidlertid både kommune og barnehagen at det har vært et tilfelle der det ble sendt henvisning til PPT, det ble foretatt observasjon, hvor PPT konkluderte med at barnet ikke hadde behov for spesialpedagogisk hjelp. I den aktuelle saken ble det ikke truffet enkeltvedtak om avslag på spesialpedagogisk hjelp. Vi har ikke fått fremlagt noen rutinebeskrivelse som sier noe om hva kommunen skal gjøre i et slikt tilfelle.

Våre vurderinger:

Det at kommunen også treffer enkeltvedtak i de tilfellene den enten ikke følger PPT sine anbefalinger, eller velger å ikke innvilge spesialpedagogisk hjelp i det hele tatt, er viktig for partene i saken. Forvaltningsloven har som barnehageloven en egen bestemmelse som setter krav til begrunnelse for kommunens vurdering. En annen viktig rettighet er at man kan påklage vedtaket dersom man ikke er enig i dette. Å unnlate å treffe enkeltvedtak, vil derfor kunne frata barnet og dets foresatte muligheten til dette.

Selv om kommunen i RefLex skriver at man vil treffe vedtak i et tilfelle der PPT ikke anbefaler spesialpedagogisk hjelp, fremgår det av opplysninger i tilsynet at dette ikke har skjedd i praksis.

Vi vurderer at kravet i regelverket ikke er oppfylt.

2.2.7 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hva hjelpen skal gå ut på?

Det skal framkomme tydelig i vedtaket hva den spesialpedagogiske hjelpen skal inneholde, jf. barnehageloven § 35 bokstav a. Foreldrene skal utfra vedtaket forstå hvilken hjelp barnet skal få. Hvis det går klart fram av den sakkyndige vurderingen hva som er anbefalt, kan vedtaket vise til denne vurderingen.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen skriver kommunen at de informerer om hva den spesialpedagogiske hjelpen skal gå ut på.

Kommunen bruker samme mal for alle vedtakene. Alle har et eget pkt. om innhold. Her gir kommunen i de fleste vedtakene en kort og generell beskrivelse av hva hjelpen skal gå ut på. Eksempel: «Hjelpen skal gi barnet særlig tilrettelagt språkstimulering i barnehagen» eller «Hjelpen skal gi barnet støtte i utviklingen av språklige ferdigheter». I alle vedtakene står det at «Ytterligere detaljer om utforming av innholdet går fram av sakkyndig vurdering». Den sakkyndige vurderingen er ikke lagt ved vedtaket.

Våre vurderinger:

I alle vedtakene viser man til sakkyndig vurdering og tiltakene i denne. Vår vurdering og konklusjon i pkt 2.2.5 var at de sakkyndige vurderingene i all hovedsak var generelle og mangelfulle i sin beskrivelse av hva den spesialpedagogiske hjelpen skal gå ut på. Når vedtaket kun viser til sakkyndig vurdering, og denne ikke gir en nærmere beskrivelse av hva hjelpen skal gå ut på, vil dette føre til at utøvere og foresatte blir usikre på hvordan hjelpen skal utføres i praksis.

Kommunen viser til sakkyndig vurdering i vedtakene, uten å legge ved den sakkyndige vurderingen. Selv om foreldre har mottatt sakkyndig vurdering før vedtaket blir fattet, bør kommunen legge ved sakkyndig vurdering slik at det er lett for foreldre å kunne sette seg inn i hva den spesialpedagogiske hjelpen skal gå ut på. Dette gjelder særlig der det er forholdsvis lang tid mellom sakkyndig vurdering og vedtaket.

Vi vurderer at regelverket ikke er oppfylt.

2.2.8 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare?

Det skal komme tydelig fram i vedtaket om hvor lenge den spesialpedagogiske hjelpen skal vare, jf. barnehageloven § 35 bokstav b. Vedtakets varighet skal fremgå direkte av vedtaket.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet om at vedtaket inneholder informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare.

I to av vedtakene som blir gjort i januar, står det at vedtaket gjelder for barnehageåret som startet høsten året før. Videre står det at vedtaket gjelder til skolestart. Det står ingenting om hva som har vært iverksatt av tiltak i perioden fra virkningsdato til vedtaksdato. Det samme gjelder et vedtak som ble truffet i mars, men som har virketid fra høsten før.

Et annet vedtak som blir truffet i juni sier at oppstart skal skje f.o.m. barnehageåret som starter på høsten, uten at det står noe om hvorfor det ikke gjelder fra vedtaksdato. Også dette vedtaket bruker også kommunen begrepene barnehageår og skolestart.

Våre vurderinger:

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp må inneholde informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare. I flere av de sakkyndige vurderingene og vedtakene ser vi at det brukes begrep som barnehageår og skolestart.

Retten til spesialpedagogisk hjelp er ikke knyttet opp mot at barnet må gå i barnehage. Videre kan innholdet i begrepet «barnehageår» kanskje ikke er klart for alle foresatte.

Det fremgår ikke av noen av vedtakene at det er gitt muntlig tilsagn før skriftlig saksbehandling. Det er positivt at kommunen iverksetter hjelpen før vedtaket, men dette bør komme frem i vedtaket. Dette gjelder særlig dersom vedtaket blir utført lenge etter at virkningsperiodens start. Dersom det foreligger tidligere vedtak bør dette vedtakets virkningstid også komme frem i det nye vedtaket, slik at dato for overgangen fra vedtak til nytt vedtak tydelig kommer fram.

Vi vurderer at kravet i regelverket ikke er oppfylt.

2.2.9 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvilket timeomfang hjelpen skal ha?

Det skal komme tydelig fram i vedtaket om hvilket timeomfang den spesialpedagogiske hjelpen skal ha, jf. barnehageloven § 35 bokstav c. Omfanget av tilbudet bør være fastsatt i antall timer per år eller uke. I vedtaket bør det fremgå hvor stor andel av disse timene barnet har rett til direkte hjelp.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at vedtakene inneholder informasjon om timeomfang. I alle vedtakene har kommunen brukt samme mal, og herunder en overskrift for omfang. I alle vedtakene er det satt opp uketimer.

Våre vurderinger:

Det fremgår ikke i noen av vedtakene om timene skal brukes til direkte hjelp til barnet. Det kan oppstå usikkerhet om hvor mye av tiden som skal brukes til direkte hjelp, planlegging og evaluering, veiledning og foreldrerådgivning.

Det kommer fram i Prop. 103 L(2015 – 2016, s. 70) at det i vedtaket bør fremgå hvor stor andel av disse timene barnet har rett til direkte hjelp. For foreldre er det av stor betydning å få vite omfanget av tilbudet barnet deres skal få.

Vi vurderer at regelverket ikke er oppfylt.

2.2.10 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?

Det skal komme tydelig fram i vedtaket om hvordan den spesialpedagogiske hjelpen skal organiseres, jf. barnehageloven § 35 bokstav d. Dette innebærer at det skal fremgå hvor og hvordan hjelpen skal gis.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at vedtaket inneholder informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres. I alle vedtakene som er satt opp etter samme mal, er det et eget punkt som omhandler organisering.

Våre vurderinger:

Det skal komme tydelig fram i vedtaket hvordan hjelpen skal gis og hvor hjelpen skal gis. Det kommer frem av alle vedtakene at barnet kan støttes i individuelt eller i gruppe, i ett tilfelle står det liten gruppe. Det står ikke i noen av vedtakene hvordan fordelingen mellom enkelttimer eller gruppetimer skal være, men det gjør det heller ikke i de sakkyndige vurderingene. Det er også i flere vedtak gitt en beskrivelse av at hjelpen skal gis daglig og i korte økter.

Vi vurderer at kravet i regelverket er oppfylt.

2.2.11 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha?

Det skal komme tydelig fram i vedtaket hvilken kompetanse den som gir den spesialpedagogiske hjelpen skal ha, jf. barnehageloven § 35 bokstav e.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at vedtaket inneholder informasjon hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha. I alle vedtakene er det satt opp et eget punkt om kompetanse. Alle vedtakene vi har undersøkt sier at hjelpen skal utføres av pedagog eller assistent under veiledning. I ett av vedtakene er det satt krav til at det skal settes opp et eget team i tråd med anbefalingen, og i ett står det at personen må ha tegnspråkkompetanse.

Våre vurderinger:

Det må komme tydelig fram av vedtaket hvilken kompetanse som kreves av de som skal gi hjelpen. Vedtakene følger samme ordlyd som i sakkyndig vurdering, pedagog. Kommunen må selv avgjøre om den ønsker å innhente ytterligere opplysninger knyttet til

Dette gjelder særlig dersom det brukes generelle og identiske beskrivelser i anbefalingene. Dersom kommunen mener at det skal settes som et kompetansekrav at utøveren skal være spesialpedagog eller barnehagelærer så må dette fremgå tydelig av vedtaket.

Vi vurderer at kravet i regelverket er oppfylt.

2.2.12 Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp tilbud om foreldrerådgivning?

Vedtaket skal inneholde tilbud om foreldreveiledning, jf. barnehageloven § 35 bokstav f. Kommunen må angi i vedtaket hvordan tilbudet om rådgivning skal gjennomføres, og hvor mye tid som er satt av. Dette kommer i tillegg til ressurser og tid som settes av for å dekke barnets behov for spesialpedagogisk hjelp.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at vedtaket inneholder tilbud om foreldrerådgivning. I alle vedtakene er det satt opp et eget kulepunkt om foreldrerådgivning, og i alle vedtakene skriver man at dette skal finne sted i ansvarsgruppemøter og underveis om ønskelig. Foreldrerådgivningen er ikke tidfestet.

Våre vurderinger:

Det er ikke opplyst i vedtakene om hvor mye tid som er satt av til foreldrerådgivningen. I intervjuene kommer det fram det at det er ulik praksis fra tilfelle til tilfelle. Det er gitt foreldrerådgivning i form av råd om hva foreldrene kan gjøre hjemme, tilbud om tegn til talekurs for foresatte. Det opplyses også at det i praksis er styrer som tar initiativ til dette. I ett tilfelle ble det gitt foreldrerådgivning hver 14 dag uten at dette kommer frem av ordlyden i vedtaket.

Vedtakene inneholder tilbud om foreldrerådgivning, men har mangler ved at det ikke presiseres hvordan og når rådgivningen skal gjennomføres, hvem som har ansvaret og skal ta initiativ, eller hvor mye tid som skal settes av til dette.

Vi vurderer at kravet i regelverket ikke er oppfylt.

2.2.13 Begrunner kommunen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen?

Dersom et vedtak avviker fra den sakkyndige vurderingen, må kommunen begrunne hvorfor den ikke følger anbefalingen, jf. barnehageloven § 35 første ledd. Begrunnelsen må vise hvordan barnet likevel vil få nødvendig hjelp slik at barnets vansker og utfordringer blir avhjulpet.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at de begrunner vedtak som ikke samsvarer med sakkyndig vurdering. Vi har ikke sett noen vedtak som avviker fra anbefalingen i den sakkyndige vurderingen.

Våre vurderinger:

Når vi sammenligner vedtak og sakkyndige vurderinger og vedlegg til sakkyndige vurderinger, ser vi at vedtakene ikke avviker fra sakkyndige vurderinger. Vi har ikke mottatt annen informasjon eller dokumentasjon som viser at kommunen har fattet vedtak som ikke samsvarer med sakkyndig vurdering, og vi kan derfor ikke besvare om regelverket er oppfylt.

2.2.14 Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?

Det må gå fram av vedtaket hva som er barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.

Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og det skal mye til for å sette det til side. Kommunen må ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og vurderingen må fremgå av vedtaket. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når en vurderer hva som er til barnets beste. Kommunen må foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at de tar hensyn til barnets beste når de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Dette ble også uttrykt i intervjuet fra kommunen.

I vedtakene vi har undersøkt, skriver kommunen at de innvilger spesialpedagogisk hjelp i tråd med anbefalingene i den sakkyndige vurderingen, men det fremgår ikke direkte av ordlyden i vedtaket at kommunen har gjort en barnets beste vurdering.

Våre vurderinger:

Det er ikke et krav om at kommunen bruker ordlyden «barnets beste» i vedtaket. En forutsetning for å se om det er gjort vurdering av barnets beste, er at kommunen i tilstrekkelig grad har begrunnet vurderingene sine. I vedtakene vi har undersøkt kan vi ikke se at kommunen har gjort en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Dersom de sakkyndige vurderingene beskriver at hjelpen skal gis i mindre økter for at barnet ikke skal bli sliten, eller at barnet må ha et eget skjermet rom så blir dette videreført i vedtaket. Det kommer imidlertid ikke fram av vedtakene at om det er lagt vekt på opplysninger fra barnehage, foresatte etc., og hvordan man har vektet dette.

Vi kan ikke se at kommunen i vedtaket har uttrykt sitt syn på hjelpen f.eks. når på dagen det vil være best for barnet å motta spesialpedagogisk hjelp i en til en situasjoner eller hvem barnet ønsker skal delta i gruppen.

Vedtakene viser til den sakkyndige vurderingen, i tillegg til annen dokumentasjon som beskriver barnet, men vedtakene viser ikke til hvor i den sakkyndige vurderingen det er gjort en vurdering av barnets beste, eller hva som kommer frem av denne vurderingen.

Kommunen må vurdere hva som er barnets beste når den fatter vedtak, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og det skal mye til for å sette det til side.

Kommunen må ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og vurderingen må fremgå av vedtaket. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når kommunen vurderer hva som er til barnets beste.

Vi vurderer at kravet i regelverket ikke er oppfylt.

2.2.15. Inneholder vedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans, informasjon om at klagen skal sendes til kommunen og informasjon om retten til å se sakens dokumenter?

Vedtakene må informere om klageadgang, klagefrist, klageinstans, og om klagen skal sendes til kommunen, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at vedtakene inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

Alle vedtakene har et eget avsnitt, klageadgang. Her er det informert om klageadgang, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes kommunen. Det er opplyst hvem som er klageorgan. Det står ingenting om retten til å se sakens dokumenter.

Våre vurderinger:

I vedtakene har kommunen informert om klageadgang, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes kommunen. Kommunen opplyser også at den fra nå av vil opplyse om retten til å se sakens dokumenter. I alle vedtakene kommer det fram at det er Fylkesmannen som er klageinstans. Kommunen opplyser i RefLex at de nå har endret dette til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Det kommer ikke fram i vedtakene at foresatte har løpende mulighet til å klage dersom gjennomføringen av den spesialpedagogiske hjelpen ikke er i tråd med vedtaket.

Vi vurderer at regelverket er oppfylt.

2.2.16 Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov?

Det skal fattes vedtak uten ugrunnet opphold når kommunen har all dokumentasjon som trengs for å fatte vedtak, jf. barnehageloven § 31, jf. forvaltningsloven § 11a.

Kommunen kan ikke vente med å igangsette vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen ja på spørsmålet om de fatter vedtak så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering. I tillegg skriver kommunen: «*I noen tilfeller kan det gå litt tid for vi fatter vedtak, men tiltak mot barnet blir satt i gang ganske fort og før formelt vedtak er fattet*».

Det kom frem av intervjuene at barnehagen hadde god dialog med administrasjonen og dermed kunne ta kontakt dersom de trengte ekstra ressurs før vedtak ble formelt truffet. Det ble også opplyst at det at barnehagen har god voksendekning pr barn, gjorde at det ble igangsatt tiltak før det ble truffet vedtak.

Våre vurderinger:

Kommunen må fatte vedtak så snart som mulig, det vil si fatte vedtak så snart den har mottatt all dokumentasjon den trenger, jf. barnehageloven § 31, jf. forvaltningsloven § 11 a.

I dokumentasjonen vi har undersøkt, ser vi at det tar 6 uker, 9 uker, 11 uker og 12 uker fra sakkyndig vurdering til vedtak. Det fremgår ikke av noen av vedtakene at det kommunen har innhentet nye opplysninger i mellomtiden som skulle medføre at kommunen måtte vente å treffe vedtak. Det fremgår heller ikke av innsendt dokumentasjon at kommunen sender ut foreløpig svar når saksbehandlingstiden overstiger 4 uker, jf. forvaltningsloven § 11 a.

Vi vurderer at regelverket ikke er oppfylt.

3 Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp

3.1 Rettslige krav

Kommunen har plikt til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp jf. barnehageloven § 31 fjerde ledd, og det er kommunen som har ansvaret for at barn som har rett til spesialpedagogisk hjelp, faktisk mottar den hjelpen som er fastsatt i vedtaket

3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

3.2.1 Igangsetter kommunen den spesialpedagogiske hjelpen fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket fastsetter?

Kommunen skal gi den spesialpedagogiske hjelpen fra vedtaksdato eller fra det tidspunktet vedtaket fastsetter, jf. barnehageloven § 31. Kommunens økonomi kan ikke styre tidspunktet for når et barn får oppfylt retten til spesialpedagogisk hjelp. Dersom en ikke har personale med nødvendig kompetanse, må kommunen skaffe kompetanse fra andre.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen svarer kommunen at den i de aller fleste tilfeller igangsetter hjelpen før vedtaket fattes. I de tilfellene vedtaket treffes midt i et barnehageår, ble tiltak ifølge opplysninger i intervju, igangsatt ved muntlig avklaring mellom barnehage og administrasjon ved barnehageårets start. I intervju ble det ikke opplyst at barnehage og foreldre måtte vente på igangsetting.

Våre vurderinger:

Det fremkom på intervju at det blir iverksatt tiltak i barnehagen overfor barnet før vedtaket er ferdig. Det er positivt at det er en nær dialog med barnehage og administrasjon slik at man ikke venter på å iverksette tiltak til vedtaket foreligger. Dette kan også skyldes at barnehagen har god bemanning, både i antall voksne, men også i form av pedagogisk kompetanse.

På den andre siden vil jo barnehagen på dette tidspunktet kun ha den sakkyndige vurderingen å forholde seg til, i tillegg til evt. annen tilleggsdokumentasjon. Et evt. senere avvik i vedtaket vil derfor ikke få virkning for barnet før vedtaket er klart. Det er imidlertid ikke avdekket at dette har vært tilfelle i noen av sakene.

Vi vurderer at regelverket er oppfylt.

3.2.2 Får barnet den hjelpen det har rett på i henhold til vedtaket (innhold, varighet, omfang, organisering og kompetanse)?

Hjelpen skal bli gjennomført i henhold til vedtaket, jf. barnehageloven § 34 fjerde ledd, jf. barnehageloven § 31. Hjelpen skal bli gitt med innholdet, varigheten, omfanget, organiseringen og kompetansen som er fastsatt i vedtaket.

Våre observasjoner:

I egenvurderingen skriver kommunen ja. I intervjuene kom det fram at både kommune, barnehage og foreldre mente at barnet fikk den hjelp som fulgte av innholdet i vedtaket.

Våre vurderinger:

Det kom fram i intervju at den spesialpedagogiske hjelpen i Lavangen kommune i all hovedsak blir utført av pedagog i tråd med kravet i vedtaket. Det ble også opplyst at på grunn av at barnehagen er godt bemannet, var det ofte slik at barnet fikk mer hjelp enn det som følger av vedtaket.

Det kom imidlertid fram av dokumentasjon og i intervju at det har vært tilfeller der barn ikke har fått spesialpedagogisk hjelp i henhold til vedtaket. Dette gjelder et barn som i en lengre periode ikke gikk i barnehagen.

Retten til spesialpedagogisk hjelp gjelder uavhengig av om barnet går i barnehage eller ikke. Dette gjelder både der årsaken til dette skyldes forhold som barnehagen/kommunen råder over, f.eks. at den må holde stengt pga. smittevern hensyn, eller der foresatte har valgt å ta barnet ut av barnehagen. I slike tilfeller må kommunen sørge for at det kommer på plass et opplegg som sikrer at barnet får den hjelpen barnet har krav på. Dette kan være at pedagog drar hjem for å utøve hjelpen.

Det fremkom også av intervju at det hadde vært utfordringer knyttet til sammensetning av hjelpeteam, der fravær hadde medført at teamet ble redusert i perioder.

Vi vurderer at regelverket ikke er oppfylt.

3.2.3 Får assistenter som bidrar i gjennomføringen av spesialpedagogisk hjelp, nødvendig veiledning av kompetent personell?

Dersom assistenter bidrar i gjennomføringen av spesialpedagogisk hjelp, må de få nødvendig veiledning, ut fra utdanning og arbeidserfaring.

Våre observasjoner:

Kommunen skriver at det blir gitt veiledning i slike tilfeller.

Våre vurderinger:

Når vi sammenligner vedtak og gjennomføring så ser vi at hjelpen nesten uten unntak utøves av pedagog. I de få tilfeller der hjelpen er gitt av assistent er dette i tråd med enten sammensetningen av teamet, eller at det blir gitt veiledning. Dette er også i tråd med vilkåret om kompetanse i vedtaket.

Vi finner at regelverket er oppfylt.

3.2.4 Blir spesialpedagogisk hjelp gjennomført slik at barnets beste er ivaretatt?

Ved gjennomføringen av spesialpedagogisk hjelp må kommunen ivareta hensynet til barnets beste og så langt som mulig gjennomføre hjelpen tilpasset barnets situasjon, jf. barnehageloven § 3 fjerde ledd, jf. barnekonvensjonen artikkel 3 og 12. Tiltakene må bli innrettet med utgangspunkt i hva barnet trenger, for eksempel ut fra barnets behov for hvile, ønske om å ha med en bestemt leke eller deltakelse i en favorittaktivitet.

Våre observasjoner:

Kommunen svarer ja på dette i egenvurderingsskjemaet. Det kommer fram i intervjuene med styrerne, utøvere og foreldre at de bekrefter at man i Lavangen å utøve den spesialpedagogiske hjelpen ut fra en barnets beste vurdering.

Våre konklusjoner:

Det kom frem i intervju at det kunne oppleves som utfordrende å prioritere mellom den spesialpedagogiske hjelpen og øvrige oppgaver innenfor det allmenpedagogisketilbudet når det er fravær i barnehagen. I denne type tilfeller måtte man gjøre en organisering som sikret at hjelpen ble utført i tråd med intensjonen i sakkyndig vurdering og vedtaket. Det var foreldrenes oppfatning at dette ble gjort på en god måte. Ut fra innholdet i årsrapportene beskriver barnehagen at gjennomføringen skjer ut fra en barnets beste vurdering f.eks. ved at man prioriterer primærbehov som hviletid, samhandling med andre barn for eksempel turer etc.

Vi vurderer at regelverket er oppfylt.

3.2.5 Følger kommunen opp at den som gir hjelpen, utarbeider en årlig rapport om hjelpen barnet har mottatt og en vurdering av barnets utvikling?

Den som gir hjelpen, skal én gang i året utarbeide en oversikt over den spesialpedagogiske hjelpen barnet har fått og gjøre en vurdering av denne, jf. barnehageloven § 32 tredje ledd. Det er den som gir hjelpen og som har den løpende kontakten med barnet, som har ansvaret for å utarbeide rapporten. Kommunen har det overordnede ansvaret for at det blir utarbeidet en årsrapport for alle barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Våre observasjoner:

Kommunen svarer ja på dette i egenvurderingen, og skriver at de kaller dette for en «pedagogisk rapport». Det kommer ikke fram av noen av vedtakene at det i barnehageloven stilles krav til at det skal utarbeides en årsrapport som skal vise en oversikt over den hjelpen barnet har fått, og en vurdering av barnets utvikling. Følgelig står det heller ikke noe om frist for når årsrapporten/pedagogisk rapport skal være levert barnehagemyndigheten, og at rapporten skal sendes til foreldrene.

Våre konklusjoner:

Vi ser av innsendte dokumentasjon at barnehagen utarbeider en pedagogisk rapport i forbindelse med at det sendes en henvisning til PPT, se for eksempel A1. Det er også riktig at det utarbeides en årsrapport med overskriften «pedagogisk rapport», se eksempel A8 og A14, og at dette er å oppfatte som årsrapport iht. til barnehageloven § 32 tredje ledd. Det er styrer som utarbeider disse rapportene.

Vi har mottatt syv årsrapporter, og de oppfyller etter vår vurdering vilkårene i barnehageloven § 32 tredje ledd. Det ble opplyst i intervju, at det ville bli sendt purring dersom rapporten ikke forelå, men at dette aldri hadde skjedd.

Lavangen kommunen har ikke utarbeidet instruks som sier noe om at det skal utarbeides en årlig rapport, hvem som har ansvaret for å gjøre dette, når denne skal foreligge eller rutiner knyttet til barnehagemyndighetens kontroll over at dette faktisk blir gjort. I tillegg står det ingenting i vedtakene om kravet til en slik rapport. Vi kan heller ikke se av vedtakene at tidligere årsrapporter er brukt som en del av begrunnelsen for innholdet idet nye vedtaket. Det fremkom også i intervju at det ikke hadde skjedd at det var gitt tilbakemelding på innholdet i årsrapporten.

Det er bra at rapporten rent faktisk er blitt sendt ut i alle sakene, og at administrasjonen i kommunen også får tilgang på denne i sitt elektroniske saksbehandlingssystem.

Da det er fremlagt årsrapport (pedagogisk rapport) i alle sakene, og kommunen følgelig heller aldri har hatt behov for å følge opp at dette faktisk blir gjort, har vi ikke kunnet vurdere dette lovkravet.

3.2.6 Sørger kommunen for at barnet henvises på nytt til PPT dersom behovene endrer seg?

Hvis kommunen i løpet av perioden vedtaket gjelder for, vurderer at barnets behov for spesialpedagogisk hjelp er endret, skal man be om en ny sakkyndig vurdering, jf. barnehageloven § 34. Tilsvarende må kommunen be om en ny sakkyndig vurdering hvis perioden vurderingen gjaldt for er utløpt, og en skal fatte nytt vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Hvis hjelpen ikke har fungert, skal barnet henvises til PPT på nytt så snart dette er avdekket, jf. barnehageloven §§ 34 og 33. Det kreves et nytt samtykke fra foreldrene før ny sakkyndig vurdering.

Våre observasjoner:

Kommunen svarer ja på dette i egenvurderingsskjemaet. Det ble også bekreftet i intervjuene med barnehagene at dersom de vurderte at barnet hadde fått et utvidet behov så innkalte de foreldrene til samtale og utarbeidet ny henvisning.

Våre vurderinger:

I alle vedtakene står det at dersom behovet endrer seg så kan barnet henvises på nytt.

Vi vurderer at regelverket er oppfylt.

4 Våre reaksjoner

4.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Lavangen kommune må sørge for å gjøre vedtak om spesialpedagogiskhjelp som oppfyller kravene i barnehageloven §§ 32 og 35, jf. § 31, barnekonvensjonen § 3, og forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandling av enkeltvedtak.

Det innebærer at kommunen må:

- innhente samtykke fra foreldre før PPT skal utarbeide sin sakkyndige vurdering
- sikre at foresatte får uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen før kommunen treffer sitt vedtak
- innhente samtykke fra begge foreldre før kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp
- sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp
- sørge for at PPT utarbeider en sakkyndig vurdering dersom det er sendt henvisning, og fatte enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp også der PPT etter henvisning ikke anbefaler spesialpedagogisk hjelp.
- fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp med informasjon om hva hjelpen skal gå ut på
- fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp som viser perioden hjelpen skal gis
- fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp med informasjon om hvilket timeomfang hjelpen skal ha
- fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp som beskriver innholdet av foreldrerådgivning
- ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp
- fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov

Lavangen kommune skal oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp for barn bosatt i kommunen jf. barnehageloven § 31 4. ledd.

Det innebærer at kommunen må:

- sørge for at hjelpen blir utført i tråd med innholdet i vedtaket jf. barnehageloven §§ 32 og 35, jf. § 31

4.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart.

Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Fristen er **6. desember 2021**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

5 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss.

Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken. I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Harald Johansen

tilsynsleder

Maria Sjøvik

seniorrådgiver